

Remissyttrande

Datum: 2026-01-20

Diarienummer: Fi2025/01916

Regeringskansliet, Finansdepartementet

Inspel från Volvokoncernen på Europeiska kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond inom ramen för nästa fleråriga budgetram 2028–2034

Volvokoncernen tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på Europeiska kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond. Vi har varit aktiva i EU:s olika finansieringssystem sedan start och ser stora fördelar med att engagera oss i dem. Deltagande i EU-samarbeten är viktigt inte bara för att bygga kunskap men också för att bygga breda partnerskap och genom dem kunna accelerera omställning och skapa förutsättningar för implementering av nya produkter och tjänster.

Vi vill i vårt svar i huvudsak hänvisa till Teknikföretagens remissvar, som vi står bakom. I tillägg vill vi nedan understryka några extra viktiga delar.

Involvering av industrin i styrning

För att forskningsresultat i högre grad ska kommersialiseras och industrialiseras i Europa krävs att både Horisont Europa och den föreslagna konkurrenskraftsfonden utformas så att det blir intressant för industrin att delta, påverka och identifiera strategiskt viktiga behov – i alla delar från grundforskning, samarbetsforskning, demo/pilotprojekt till teknikinfrastruktur och samarbeten med start-ups.

För att industrin ska välja att förlägga forskningsinvesteringar, och för att implementering av forskningsresultat och innovationer ska ske i EU, måste rätt förutsättningar säkras vilket kräver en närmare och mer strategisk dialog med industrin. Det finns redan etablerade forum och partnerskap som kan utnyttjas som har sektorspecifik kunskap för "bottom-up" projektnivån. Däremot saknas forum för strategisk dialog för att identifiera och prioritera områden med specifika forsknings- och innovationsbehov. Genom att kunna växla upp industrins FoI-investeringar kan kraftsamlingar skapas vilket i sin tur kan leda till uppskalning och omställning.

Skapa potential för långsiktig och strategisk utveckling av svenska och europeiska styrkeområden

EU:s industripolitiska satsningar bör i högre grad sammankopplas med forsknings- och innovationspolitiken. Var EU ska satsa resurser på FoI bör hänga samman med EU:s strategiskt viktiga industrier/teknikområden/styrkeområden. Det maximerar möjligheterna till insatser med tydlig marknadspotential.

Det innebär också att Sverige behöver inleda en dialog, där vi från industrin som stora FoI-investerare ingår, om hur det nationella forsknings-, innovations- och industripolitiska systemet behöver utformas för att på ett strategiskt och effektivt sätt kunna skapa förutsättningar för svenska aktörer att dra nytta av de nya EU-instrumenten.

Volvokoncernen är aktiv i EU-kommissionens dialoger med fordonsindustrin, som har fått ett särskilt fokus. Det vore önskvärt med systematisk dialog också inom Sverige kopplat till våra behov av forskning och innovation så att Sverige kan driva en aktiv EU-linje baserad på svenska företags styrkor och intressen.

Rätt förutsättningar för deltagande

Förutsättningarna behöver vara gynnsamma för att industrin ska engageras. Förslag på kontant medfinansiering från industrin är något som istället för att stimulera medverkan skulle orsaka hinder för industrin att delta. Förslaget att reducera samfinansiering från 100% till 70% är också ett sätt att minska industrins intresse och bör motverkas.

Riskdelning och nationell medfinansiering

Med Horisont Europa sammankopplat med en större konkurrenskraftsfond finns en förhoppning om att skapa ett sammanhållet och effektivt stödsystem längs hela kedjan från forskning till industriell utveckling. Volvokoncernen ser positivt på detta tankesätt, men verktygen bör även i konkurrenskraftsfonden kunna vara bidrag från EU och inte enbart lån. I samhällstransformerande utmaningar behöver industrin och staten kunna dela risk.

I de fall där verktygen kräver nationell medfinansiering, t ex IPCEI, behöver Sverige ha en beredskap för att svenska deltagare ska kunna konkurrera om medel. Om endast företag från medfinansierande medlemsstater kan delta, skapas sämre konkurrensförutsättningar för företag från länder med mindre vilja och möjlighet att finansiera deltagande. Därtill sker styrning och identifiering av projekt enligt en mestadels politisk process som huvudsakligen involverar EU-kommissionen och medlemsstater, innan själva projekten inleds. Ur ett konkurrensperspektiv är det centralt att (1) säkerställa att projekt identifieras på basis av excellens genom en öppen utlysningssprocess och (2) att företag med verksamhet i Europa har lika villkor för deltagande oavsett geografisk härkomst.

Excellensbegreppet

Excellens ska vara styrande för såväl Horisont Europa som konkurrenskraftsfonden, och definitionen måste breddas för att också inkludera marknadsmässig excellens, d.v.s. hur väl insatserna attraherar privat FoU-kapital och kommersialiserar kunskap till industriell produktion i Europa.

Motverka den relativa minskningen av pelare 2 i Horisont Europa

Givet ett generellt ökat fokus på EU:s konkurrenskraft, vilket är beroende av en konkurrenskraftig industri, är det positivt att den största delen av den föreslagna budgeten fortsatt går till pelare 2. Budgetförslaget innebär dock i dagsläget en relativ budgetminskning av pelare 2, vilket är olyckligt då detta är den del av programmet där industrin idag deltar och ser de största möjligheterna att stärka EU:s konkurrenskraft. Sverige bör driva på för en faktisk budgetökning till pelare 2. Vi har goda erfarenheter från partnerskapen och ser dessa som en fundamental del av pelare 2 också framåt. Då kommissionen förväntas ta ett mer selektivt angreppssätt när det gäller partnerskapen, är det viktigt att Sverige aktivt deltar, främjar och förespråkar svenska intressen, t ex rörande den pågående dialogen om ett partnerskap för fordonssektorn. Prioritering, etablering och sammanslagningar av partnerskap måste ske i nära dialog med industrin för att säkerställa framtida medfinansiering och engagemang. Då Europas industriella konkurrenskraft är central för att nå EU-kommissionens målsättningar är det också av stor vikt att partnerskapen styrs utifrån industriella behov.

Volvokoncernen ser fram emot att bistå i fortsatta diskussioner.

Göteborg 2026-01-20

Sofie Vennersten

Director Public Policy & Regulatory Affairs

Sofie.vennersten@volvo.com

Om Volvokoncernen

Volvokoncernen är världsledande tillverkare av lastbilar, bussar, anläggningsmaskiner, marin- och industrimotorer och kompletta finansiella tjänster och service. Vi finns på 180 marknader och fyra kontinenter och har drygt 100 000 anställda globalt. Under 2024, uppgick nettoförsäljningen till 505 miljarder svenska kronor. Det gör Volvokoncernen till Sveriges största privata företag när det gäller omsättning. Volvokoncernen är ett av de företag i Sverige som investerar mest i FoU; 2024 ca 18 miljarder kronor på FoU i Sverige. Detta motsvarar ca 60% av vår totala forsknings- och utvecklingsbudget (globalt var siffran ca 31 miljarder kronor).